

MIESIĘCZNIK (10) *sb m*

miesięcznik (6), **miesiącznik** (1), **miesiącznik** *a.* miesięcznik (2), **miesiącznik** *a.* miesięcznik *a.* miesięcznik *a.* miesięcznik (1) *BartBydż*; miesięcznik *Mymer*¹, *FalZioł* (3), *GroicPorz*, *SienLek*; -ącznik *a.* -ącznik *Murm*; miesiącznik: -ącznik *a.* -ącznik *WujNT* (1:1).

e prawdopodobnie jasne (tak w miesiąc).

sg *N* miesięcznik (6). ◇ *I* miesiączniki(e)m (1). ◇ *pl D* miesięcznik(o)m (2). ◇ *A* miesiączniki (1).
Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI w.*; poza tym *XVII(z Cn)* i *XVIII w.* w innych znaczeniach.

1. *Cierpiący na pewien rodzaj padaczki, która według dawnych przekonań nasilała się przy odmianach księżyca; lunaticus Murm, Mymer*¹ *BartBydż, Vulg, Cn; a luna affectus a.percitus a. percussus, noctambulus Cn* (8) : Lunaticus. Eyner der do monfichtig ift. Lunátik álbo myefyącznyk. *Murm* 75; *Mymer*¹ 39; *BartBydż* 84; y przynořili mu wřzytkie ktorzy fię źle mieli/ á byli zięći rozmáitemi chorobámi y dręczeniem; y opętáne/ y lunátyki (*marg*) miesięczniki. [...] (-) *WujNT Matth* 4/24, s. 70 *marg*.

W połączeniu szeregowym (1): Z przyrodzenia Sędziem niebywa/ który ieft szalony/ ná rozumie zefzły/ Miefyącznik/ niemy/ ślepy/ głuchy/ y ktorzyby niedořzedł dwudźieřtego y iednego Roku. *GroicPorz* b2v.

Szeregi: »miesięcznik i teź opętany« (1): [*adamas*] Swari y zwady zwiciężyć czyni, miefiecznikom y teź opętany m ludziom ieft pożyteczny *FalZioł* IV 46c.

»szalony i miesięcznik« (1): Cżyrwony [*celidonium*] kto gi przy łobie będzie w czyřtey chufłtce lnianey przy łobie nořił/ szalonym y miefiecznikom ieft pożytheczeń *FalZioł* IV 50b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

2. *Prawdopodobnie skrzep pomenstruacyjny* (1) : Czymkolwiek martwy rodzaj wywabić moźeřz/ tymźe teź y żarnow wywabifz (*marg*) Żárnów álbo miesięcznik. (-) *SienLek* 115.

3. *bot. Calendula officinalis L. (Rost), nogietek lekarski; rořlina z rodziny złoźonych (Compositae); popularny jako rořlina ozdobna; kwiaty uźywane jako przyprawa kuchenna i barwnik spoźywczy, liřcie dawniej jadane jako jarzyna; równieź rořlina lecznicza* (1) : To ziele miefiecznik/ zda mi fię że tho ieft ktore pořpolicie zowá nogietek. *FalZioł* I 71c.

4. [*bot. Prawdopodobnie Lunaria L., miesięcznica; rořlina z rodziny krzyźowych (Cruciferae): LVNARIA MINOR, Paronochia, Zapártnicá, Miesiącznik. UrzędowHerb* 180 (*Linde*).]

Synonimy: 1. *lunatyk*; 2. *żarnow*; 3. *nogietek*; 4. *zapatrnica*.

Cf **MIESIĄCZEK**